

EL MOMENT POLITIC

Les esquerres continuen absentes del Parlament

DE MADRID ESTANT

LA C. E. D. A. ARBITRE

Cap a una intensa activitat legislativa

(Crònica del nostre redactor a Madrid, Alard Prats)

En certa manera resumeixen la darrera setmana parlamentària dos trets: El primer fou la manifestació del senyor Lerroux, aquella en la qual reclamava per a la seva història i la seva personalitat la llibertat d'expressió i la incorporació a la República la C.E.D.A. després de forçar amb els manàrgues, entitats a arrossegar aquelles forces cap a la seva zona de maniobres i actuacions. A la Cambra, aleshores, els mateixos radicals, el triomf del senyor Lerroux no li fa ni fred ni calor. No escolta ni un aplaudiment. Posteriorment, el senyor Gil Robles pronunciava el seu discurs. La Cambra, unànime, posada en peu, aclamava el líder cedista. Es significava especialment per la ferocitat dels seus aplaudiments els diputats radicals. Moments després, el senyor Guerra del Río anunciava pels passadissos que la revista guàrdia radical començava a rendir-se.

Tot semblava marçar damunt de catifes de seda en els primers dies. El Parlament podia anar fent al seu gust. Alguns diputats sospiren veient quèixos tot lamentant l'absència de les oposicions republicanes. Es feien càbales sobre la probabilitat que els absents es reintegrassin a llurs escons en data imminent. A mitja setmana parlamentària, el senyor Lerroux, que començava de fer-se perceptible entre la que semblava compacta majoria governamental. A manca d'oposició autènticament republicana, la funció parlamentària s'havia enriquit amb l'oposició feixista i la de les forces que acabaven de sortir de la presó i el senyor Calvo Sotelo, llençada, a tot tren, contra tota institució republicana i tota llet de la República.

L'ofensiva, hàbilment dirigida per portadors de ministres d'Hisenda, de la Dictadura, després de la Saló de sessions un fil ordit del que podriem dir-ne imponderables de la política. L'interès polític s'absentia del Saló de sessions per a trobar ressò passatger pels passadissos i els comentaristes. Sota l'impulsió de la impremta, començaven a moure's els diputats de la majoria. Quan aquests fenòmens es produïen, la paraula crisi és pronunciada fins a desgastar-la.

Crisi? Per què? ¿No és l'actual?

La catàstrofe del riu Palizar
Veracruz, 13. — Es coneixen detalls del sinistre ocorregut el diumenge a l'anar a fons, a la desembocadura del riu Palizar, dues embarcacions que retornaven d'una excursió familiar.

La xifra total de morts és de 15, quatre dels quals són femeníes. Les notícies sobre aquest accident s'han rebut de l'illa del Carmen i diuen que, en realitat, s'han ofegat 19 persones. Solament s'ha salvat una sola, la qual resulta ésser un nen que aconseguí arribar nedant a la costa i contà el succeït.

Sembla que la causa veritable de la catàstrofe fou la rescaca de la marineda.

Es confirma la mort en la catàstrofe del destacat tornejador mexicà Lluís Freg. Lluís Freg era, sens dubte, el tornejador més cèlebre de Mèxic i havia tojejat molt a Espanya.

Un «Rostchild» tronat

Quan passava pel Passeig de l'Ermita Galán Ebo Rostchild, se li aproparen dos individus que després de treballar conversació se li tiraren al damunt, i li robaren la cartera. Contenia monedes d'or per valor de 1.800 pessetes.

La minoria d'Esquerra no s'ha reintegrat al Parlament

Madrid, 13. — La minoria d'Esquerra Catalana no ha entrat avui tampoc al saló de sessions, a despit que ha estat aixecada la censura, per tal com no creu encara que les circumstàncies siguin adients.

Els socialistes i la Izquierda Republicana també s'absenten

Madrid, 13. — A pesar d'haver-se aixecat la censura per a les sessions de Cortes, per ara continuen absents de la Cambra el partit socialista i l'Izquierda Republicana, per solidaritzar-se amb la situació dels parlamentaris que es troben empresonats. La minoria socialista entén que l'acord del Consell de ministres pot resultar perjudicial als períodes d'esquerra, estimen que no els assisteix el dret i garanties i tenen la temença de veure's detinguts governativament en qualsevol moment. Creuen que és il·legal la situació del diputat socialista Ruiz Leclun, detingut governativament a Tarragona, el qual es troba a bord del vaixell «Manuel Arnau».

L'Izquierda Republicana no assistirà al Parlament fins que no se sapiga legalment la situació dels senyors Azafia i Bello.

Cap al feixisme

El deliri de grans de Calvo Sotelo

Copiem, sense fer-hi cap comentari, per creure que no el necessita, el programa exposat per l'ex-ministre de la Dictadura senyor Calvo Sotelo, en el qual anuncia un moviment de tipus feixista.

«Els atre: «Me propongo, en unión de varios diputados de diversos partidos, dirigir un manifiesto al país para la iniciación de un gran movimiento de tipo nacionalista, al margen de aquellos y respetando su personalidad respectiva. Proponemos la formación de un bloque, de un frente patriótico para coordinar, no para fundir fuerzas preexistentes.

«Objetivo? La conquista del Estado. ¿Programa? Un programa realista, inmediato. En lo económico, izquierdismo; en lo político, derechismo. O sea, justicia social y autoridad. Un Estado fuerte que imponga su ley a patronos y obreros. Jerarquía férrea. Valores morales. Culto a la vieja tradición española. Dentro del Estado, sólo un Poder, el suyo: sólo una nación, la española.

El senyor Calvo Sotelo és un fervent admirador de Mussolini i de Hitler...

Catalunya democràtica

Aquí hi ha Catalunya, diem tots els catalans. Els altres reconeixen l'existència d'aquesta personalitat milenària que és Catalunya. I bé; l'existència de la personalitat catalana demana políticament, l'organització democràtica de Catalunya.

Catalunya és, en cada moment, el poble català. I el poble català ha de decidir les coses polítiques interiors de Catalunya. El problema —el d'avui i el de sempre— no és com ha d'ésser governada la nostra terra, sinó el de com ha de governar-se ella mateixa en tot allò que es troba dins els límits de les seves facultats pròpies.

En període normal, els governants de Catalunya —tant els de la seva Generalitat com els dels seus Ajuntaments— han d'ésser aquells que els ciutadans catalans designin. Si això és sempre un dret moral, és, de més a més, un dret constitucional en el règim republicà democràtic i autònomista que volgué instaurar la Constitució de la República espanyola.

Hi ha República? Hi ha Constitució? Hi ha Estatut? Contestant afirmativament aquestes preguntes, s'ha de reconèixer d'una manera indefugible, que el règim normal de Catalunya, ha d'ésser democràtic i autònom. Les normes constitucionals i estatutàries exigeixen que, ben aviat —nosaltres diríem de seguida— sigui el poble català el que determini quins han d'ésser els seus representants i els seus governants generals i municipals després del trontoll de les jornades doloroses.

L'estada permanent en funcions legals de govern i direcció, la dona, dins un règim democràtic, la voluntat del poble, que és considerada per la Constitució de la República i per l'Estatut Interior de Catalunya com a única font de poder.

De vegades —prou que ho sabem— les circumstàncies imposen eclipsis, col·lapses, parèntesis, interinstituts, solucions de continuïtat. Quan aquests períodes són ben curts, tothom hi guanya. Els qui ocupen interinament els llocs, si ho fan per disciplina o per esperit de sacrifici, tenen una satisfacció en saber que ja han acabat la feina passatgera. I els qui ocupen provisionalment els llocs per vocació o enyorament de les feines polítiques o administratives, ja saben que el camí de l'exercici normal de les funcions de govern és l'elecció del poble o dels seus representants, i que el de l'exercici de les funcions administratives és el nomenament regular.

Convé restablir la normalitat de la política catalana. I ha d'ésser definitivament restablerta d'acord amb els procediments democràtics i de conformitat amb la voluntat del poble.

A. ROVIRA I VIRGILI

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA

MANIFESTACIONS DEL MINISTRE DE LA GUERRA

Anuncia el llicenciament de tropes i parla de la situació dels generals Gómez Morato i La Cerdà

Madrid, 13. — El ministre de la Guerra va rebre al senyor Basilio Alvarez i al tinent coronel, Rueda Ledesma.

A dos quarts de tres de la tarda el senyor Hidalgo va rebre als periodistes i els va dir:

«Suposo que demà signarà el President de la República l'opòrtun decret del llicenciament de les tropes que començarà tot seguit.

A la vegada que el decret, es publicarà una ordre circular de normes a què l'operació haurà d'ajustar-se, amb l'objecte que acabi com a màxim el pròxim dia 25.

Referint-se a les destitucions dels generals Gómez Morato i La Cerdà de la Prefectura de les forces militars del Marroc i de la vintena divisió respectivament, va dir el ministre:

«Ja he vist que les publiquen alguns periòdics i no sé quin ministre les haurà donades però m'interessa fer constar que els decrets que vaig portar al Consell referents als comandaments militars, per una elemental discreció o els dono a la publicitat fins que no siguin coneguts i signats pel President de la República.

Els diputats de la Lliga s'entrevistaven amb el senyor Lerroux

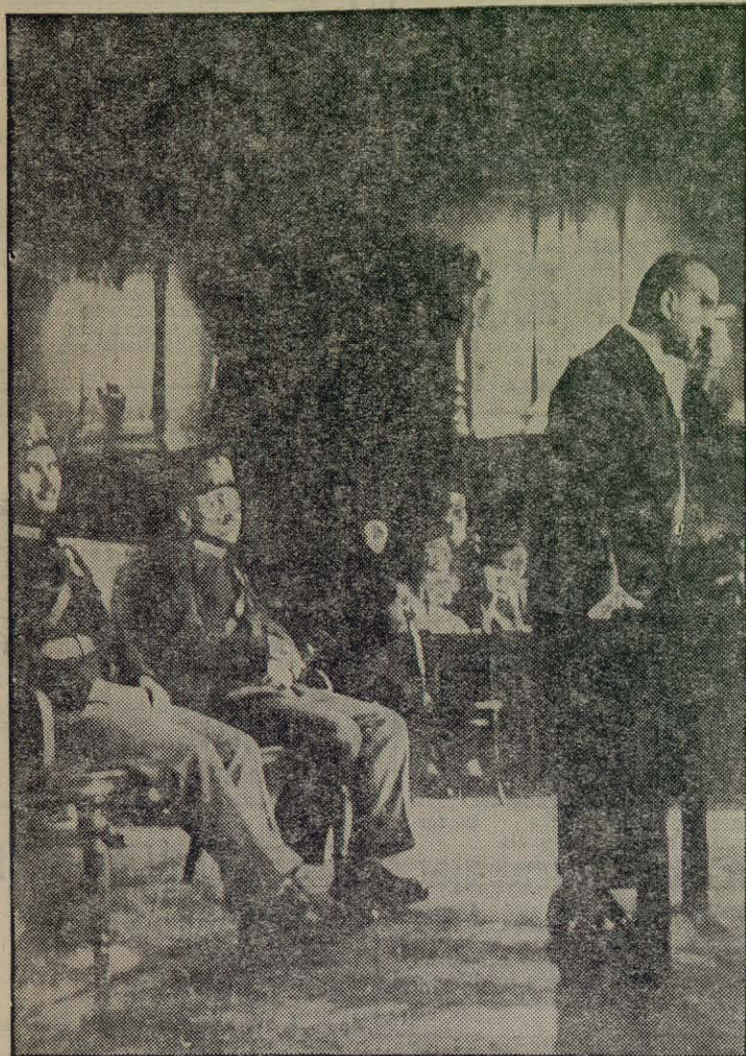
Madrid, 13. — En el despatx de ministres ha celebrat diverses conferències el cap del Govern. Primer el senyor Lerroux s'entrevistà amb el senyor Cambó, el qual no feu manifestació de cap mena als periodistes. Després el cap del Govern s'entrevistà amb el senyor Ventosa, el qual també es mostrà en extrem reservat.

Sobre el particular, com hem dit, no res es pot esbrinar per la reserva absoluta guardada per tots.

Després visitaren al cap del Govern el ministre sense cartera senyor Martínez de Velasco, el senyor Sigrid Blasco, cap dels autonomistes valencians, i els ministres d'Estat, Guerra, Justícia i Governació.

Els periodistes preguntaren al senyor Samper si podia dir alguna cosa sobre el moment polític, i el ministre d'Estat es limità a dir que el seu viatge a València no havia tingut transcendència política.

Es donà importància política a la conversa del senyor Samper amb el senyor Blasco, i també a la que mantingué el ministre d'Estat amb el de la Governació del seu Govern, senyor Salazar Alonso, el qual ha manifestat que interdirà en el debat polític sobre el moviment revolucionari.

Matuska, el descarrilador de trens, plora durant una de les sessions de la vista de la seva causa a Budapest (Foto S. Català)

Una informació**La situació de la política catalana i les seves probables solucions immediates**

El Noticiero Universal, diari de tendències prou conegudes, parla, ahir, de la solució probable que el Govern pensa donar a la situació política actual de Catalunya i diu:

«Se nos asegura que será nombrado un representante del Gobierno que asumirá el cargo de Gobernador General de Cataluña y Presidente de la Generalidad, el cual está facultado para nombrar una especie de Consejo de Gobierno formado por cuatro personas más, a las cuales estará encomendado regir los diversos departamentos de la Generalidad.

Para el cargo de Gobernador General parece segura la designación de un ex ministro catalán y los cargos de Consejero-adjunto los ocuparán, probablemente, dos significadas personalidades del Partido Radical; un representante de la Lliga Catalana, posiblemente un prestigioso abogado, afecto de antiguo, a un partido republicano-catalanista.

El Gobernador General procederá inmediatamente a nombrar una Comisión Gestora para el Ayuntamiento de Barcelona, formada por veinticinco señores, que seguramente presidirá una personalidad que desde hace años interviene activamente en la política catalana.

De esos veinticinco gestores, quinze perteneceran al Partido Radical y el resto de la Corporación estaría integrado por cuatro señores de la «Lliga Catalana», cuatro representantes de las entidades económicas y dos representantes del catalanismo de izquierda.

Este, por lo menos, era el proyecto que tenía pensado el Gobierno, y que, si no variaban las circunstancias, será llevado a la práctica.

Ignorem el que pugui haver de cert sobre determinats punts d'aquesta informació, que copiem simplement a títol de tal.

Girona**Destitució de regidors d'Esquerra i clausura de centres republicans - Un èxit formidable de LA CIUTAT**

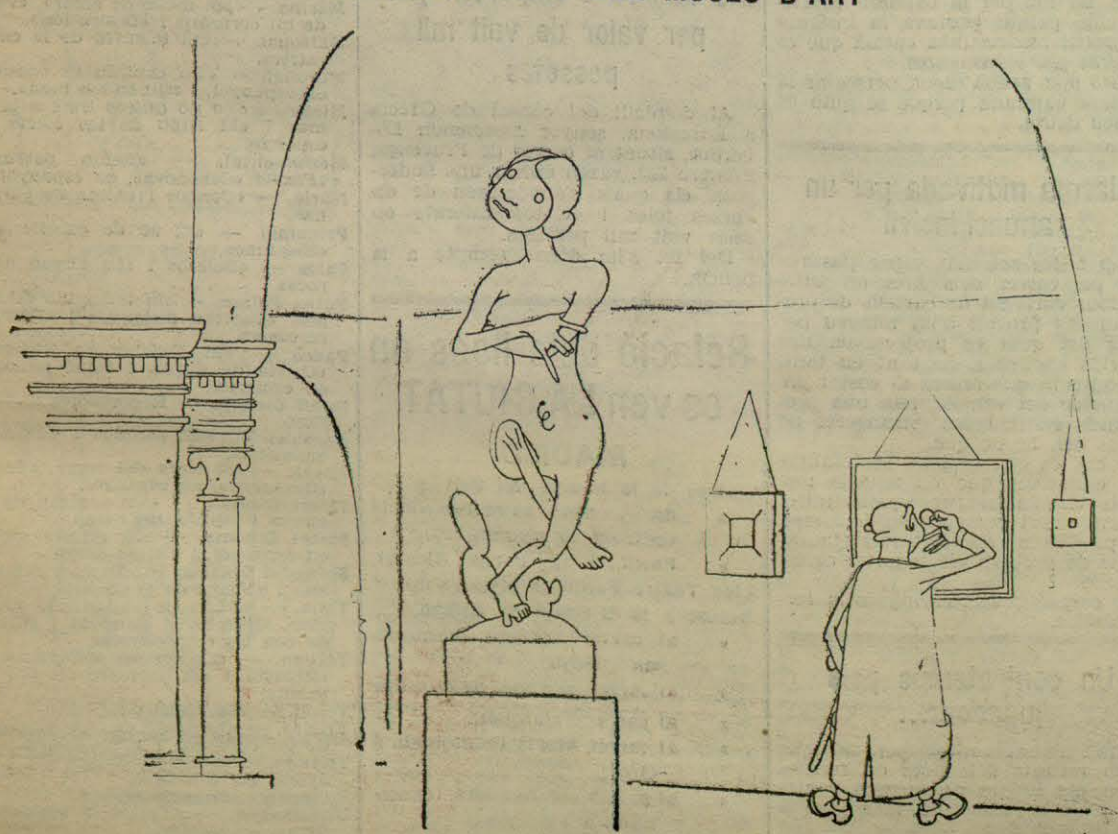
Girona, 13 (per telèfon). — Avui l'alcalde d'aquesta ciutat, senyor Tomàs, complint ordres emanades de la Comandància General, ha destituït els membres que integraven la minoria consistorial d'Esquerra, feta excepció de dos dels seus components. L'ordre de destitució es basava en la seva actuació indecisa, no definida, ni concretada, en els hores de les dies 6 i 7 de octubre. Els regidors destituïts són els senyors Dalmau, Casademunt, Busquets, Sala i Juvé.

Després d'efectuar minuciosos escorcolls als respectius locals socials, han estat clausurades avui diverses entitats polítiques, entre les quals recordem les següents: Centre Republicà de Salt, Centre Republicà de Besençó, Centre Republicà de Santa Eugènia de Ter, Centre Republicà d'Aiguaviva i Centre Republicà de Sant Gregori.

El poble de Girona ha fet objecte d'un acolliment formidable al primer número de LA CIUTAT. Ràpidament s'han esgotat tots els paquets d'exemplars sense gairebé deixar-los sortir de l'estació.

Els dies 21, 22 i 23 de l'actual tindrà lloc a Puigcerdà una importantíssima fira de bestiar.

El bitllet número 20.239, premiat amb 120.000 pessetes en el darrer sorteig, ha estat venut a l'administració número 3 d'aquesta ciutat, propietat del nostre amic Vicenç Torrents.

LA INAUGURACIO DEL MUSEU D'ART

—Quin fred que fa!

El sumari pel contraban d'armes**El jutge especial erriparà avui a Barcelona**

Madrid, 13. — El jutge especial senyor Alarcón marxarà demà, amb l'express, cap a Barcelona, per tal de prendre declaració al senyor Lluís Companys.

La passada matinalada estigué a la presó prenent declaració del diputat socialista senyor Egocheaga, i després d'aquesta diligència el jutge dictà ordre de processament i presó contra l'esmentat líder socialista.

L'aniversari de l'armistici a París. — Una manifestació de comunistes i socialistes pels carrers de París (Foto S. Català)